

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. birželio 6 d. Nr. 21RE1- (AG1-131/09-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Beatos Labutytės ir Dariaus Saveikio, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjos atstovei advokatei J. N., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos A. V. skundą atsakovei Kauno rajono savivaldybei dėl Kauno rajono savivaldybės mero 2025-04-02 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundu Komisijos prašo : 1) panaikinti 2025-04-02 Kauno rajono savivaldybės mero individualų administracinį aktą (duomenys neskelbtini) (toliau – Skundžiamas raštas); 2) įpareigoti atsakovę Kauno rajono savivaldybės administraciją (toliau – Administracija) iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025-03-06 paraišką (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja skunde nurodo, kad 2003 m. įsigijo žemės sklypą adresu (duomenys neskelbtini) (apie 2020 metus adresas (duomenys neskelbtini), pakeistas į adresą: (duomenys neskelbtini)) (toliau – ir Žemės sklypas), su nebaigtu statyti namu, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Namas) ir kiemo statiniais: arteziniu gręžiniui (toliau – ir Gręžinys), kanalizacijos šuliniu, tvora. Kiemo statiniai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (toliau – ir NTR), jiems suteiktas unikalus Nr. (duomenys neskelbtini). Statinių įregistravimo faktas NTR pagrindžia, kad statiniai turėjo visus, tuo metu reikalingus dokumentus jų statybai (Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 3 str. 4 d.).

Paaškina, kad 2003 m. išduotas statybos leidimas Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo buvo koreguojamas namo statybos projektas. Prie statybos leidimo pridėtas Genplanas, suderintas su atsakove, kuriame nurodyti kiemo statiniai, tame tarpe ir Gręžinys. Pareiškėja užbaigė Namą ir kiemo statinių (tame tarpe ir Gręžinio) statybą, investavo lėšas. 2007 m. statyba užbaigta, įregistruotas Namas (tame tarpe – ir kiemo statinių) pripažinimo tinkamu naudoti aktas [skunde faktinę aplinkybę grindžia pateikiamu 2021-12-04 NTR išrašu, 10.1 punktą]. Aptartu laikotarpiu, galimybės prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo sistemų minėtoje vietovėje nebuvo galimybės, dėl ko buvo būtina projektuoti ir įsirengti savo lėšomis Gręžinį.

Akcentuoja, kad 2025-03-06 pareiškėja pateikė atsakovei paraišką (duomenys neskelbtini) Nr. (duomenys neskelbtini) su priedais. 2025-04-02 gautas atsakovės Skundžiamas raštas, kuriuo atsakovė nepritaria, kad būtų naudojamas Gręžinys.

Paaškina, kad pareiškėja įsirengdama Gręžinį pagal keliamus reikalavimus, ir tinkamai, pagal reikalavimus jį naudodama, pagrįstai tikėjosi, kad juo galės naudotis neribotą laikotarpį savo asmeniniam ir šeimos poreikiams. Per visą Gręžinio naudojimo laikotarpį nebuvo nustatyta jokių Gręžinio naudojimo pažeidimų. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau –

GVTNTĮ 23 str. 1 d. 2 p. nustatyta, kad „*asmens, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo, nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus*“. *GVTNTĮ* 2 str. 22 d. nustatyta, kad *individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu – tai geriamojo vandens išgavimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais, kai per parą išgaunama mažiau kaip 10 m³ geriamojo vandens arba geriamuoju vandeniu aprūpinama mažiau kaip 50 fizinių asmenų, o išgautas vanduo neparduodamas arba nenaudojamas viešajam geriamojo vandens tiekimui.*

Pažymi, kad pareiškėja Paraiškoje nurodė, kad iš Grėžinio išgaunama 0,5 kub. m vandens per parą. Grėžiniu išgaunamas vanduo naudojamas tik šeimos poreikiams (t. y. mažiau nei 50 fizinių asmenų), išgautas vanduo – neparduodamas. Pareiškėjos Grėžiniu išgaunamas vanduo laikomas naudojimu individualiems poreikiams. Pareiškėjos situacija atitinka *GVTNTĮ* 23 str. 1 d. 2 p. nustatytą atvejį: (i) pareiškėjos Grėžinys įrengtas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje; (ii) pareiškėjos Grėžinys suprojektuotas, įrengtas laikantis visų keliamų normatyvinių reikalavimų, tai patvirtina aplinkybė, kad Grėžinys pripažintas tinkamu naudoti ir įregistruotas VĮ Registrų centras NTR; (iii) pareiškėja vykdo visus reikalavimus dėl geriamojo vandens išgavimo, niekada nebuvo nustatyti jokie pažeidimai dėl geriamojo vandens išgavimo, naudojimo, ar Grėžinio eksploataavimo.

Cituoja *GVTNTĮ* 12 str. 2 d. nuostatas, kad „*savivaldybių institucijos turi siekti, kad pagal infrastruktūros plėtros planus visi savivaldybės gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas arba turėtų galimybę individualiai apsirūpinti geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas*.“ Pažymi, kad teisinis reglamentavimas lemia, jog savivaldybių institucijos, vykdydamos priskirtas funkcijas (*GVTNTĮ* 10 str., 12 str. 1 d.) jas privalo įgyvendinti taip, kad būtų užtikrintas įstatymų vykdymas. Jei *GVTNTĮ* 23 str. 2 d. numato teisę pareiškėjai apsirūpinti individualiai geriamuoju vandeniu (naudoti Grėžinį) įstatyme aptartomis sąlygomis, tai atsakovė turi užtikrinti, kad pareiškėjai būtų realiai įmanoma pasinaudoti įstatymu suteikiamomis teisėmis ir pareiškėjai nebūtų keičiamas apsirūpinimo vandeniu būdas prieš jos valią.

Paaiškina, kad Grėžinio įsirengimui pareiškėja patyrė daug išlaidų, o priverstinis reikalavimas keisti apsirūpinimo geriamuoju vandeniu būdą, sąlygotų jai papildomas išlaidas: apdailos, gerbūvio tvarkymo darbai ir kt., kurie atliktini ne vandens tiekėjo lėšomis.

Posėdžio metu pareiškėjos atstovė advokatė skundą palaikė pilna apimtimi bei papildomai nurodė, kad *GVTNTĮ* 23 str. 1 d. 2 p., yra įtvirtinta asmenims teisė viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka nustatytas sąlygas, šiuo atveju, visos sąlygos yra išpildytos. Teritorijų planavimas yra atsakovės prerogatyva, todėl infrastruktūros plėtros specialiajame plane nenumatydama galimybės pareiškėjai pasinaudoti įstatymo nustatyta teise, atsakovė nepagrįstai sukūrė tokią situaciją, kuria iš esmės apribojo jos teises naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį. Paaiškino, kad pareiškėja laiku pateikė dokumentus atsakovei, atitiko visus reikalavimus, šių aplinkybių neginčija ir atsakovė. Paaiškino, kad pareiškėja atsakovei pateikė skundą 2025-03-06, apie atsiliepime į skundą nurodytą 2023-03-07 paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį, neturi duomenų, mano, kad 2023 metais pareiškėja tokio prašymo neteikė. Akcentavo, kad Savivaldybės meras, priimdamas Skundžiamą raštą, nesivadovavo teisės aktu nuostatomis.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybė atsiliepimu į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą nurodo, kad Savivaldybei 2023-03-07 buvo pateikta paraiška dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį (registracijos Nr. (duomenys neskelbtini))

(*toliau – Paraiška*). Paraiškos ir gautos informacijos pagrindu, Kauno rajono savivaldybės mero Skundžiamu raštu nepritarta, kad būtų naudojamas 0,5 m³/parą gėlo vandens gavybos gręžinys (duomenys neskelbtini), skirtas individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu, nes šalia sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai.

Paaiškina, kad asmuo į viešojo administravimo subjektą gali kreiptis arba su prašymu arba su skundu. Asmenų prašymus, skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – VAI*), Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų taisyklių ir kitų teisės aktų nuostatomis. VAI 2 str. 10 d. nustatyta, kad prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Pagal to paties straipsnio 12 d. skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (*toliau – Taisyklės*), 45 p. nustatyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį. Į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAI 19 str. 1 d. nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.1 pp.)

Paaiškina, kad įstatymais yra suteikta galimybė įteisinti Žemės gelmių registre neregistruotus gręžinius ar atnaujinti šiame registre esančius duomenis apie gręžinio savininką be jokių sankcijų, tačiau tai turi būti atlikta vadovaujantis teisės aktų nuostatomis. Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinasis įstatymas [Komisijos pastaba: neteko galios nuo 2025-05-01] (*toliau – Laikinasis įstatymas*) reglamentuoja kaip ši teisė įgyvendinama; šio įstatymo paskirtis – šio įstatymo galiojimo laikotarpiu sudaryti teisinę prielaidas asmenims: įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius. Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. nustatyta, jog asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį. Savivaldybės vykdomoji institucija nepitaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis GVTNTĮ 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Paaiškina, kad pagal nurodytą teisinį reglamentavimą, asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, kreipiasi į Savivaldybės vykdomąją instituciją, o Savivaldybės vykdomoji institucija nepitaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje. Sprendimas dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį

priimamas atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą.

Pažymi, kad viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą (GVTNTĮ 3 str. 57 d.). Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (GVTNTĮ 12 str. 1 d.).

Pažymi, kad Kauno rajono savivaldybės taryba 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ patvirtino Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą (*toliau – Specialusis planas*), kuris yra norminis teisės aktas ir kuriuo Savivaldybė privalo vadovautis priimant ir tvirtinant kitus Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus, priimant atskirus individualaus pobūdžio administracinius sprendimus, rengiant statybos projektus, numatant atitinkamus apsirūpinimo vandeniu bei nuotekų tvarkymo sprendinius. Pagal Specialųjį planą (duomenys neskelbtini) numatytas centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas nuotekų tvarkymas bei pateikti šią aplinkybę pagrindžiantys duomenys iš Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano.

Atkreipia dėmesį, kad skundu neginčijama Skundžiamame rašte nurodyta aplinkybė, kad skunde nurodytoje teritorijoje, šalia pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai.

Pažymi, kad šalia Žemės sklypo yra įrengtas vandentiekio atvadas. Tai reiškia, kad yra įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, numatyta GVTNTĮ 16 str. 19 d.

Atsikirdama į pareiškėjos argumentą, kad Grėžinys įrengtas, nes tuo metu, kai vyko Namų statybos, galimybės prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo sistemų nebuvo galimybės, nurodo, kad tai nesudaro pagrindo naikinti Skundžiamą raštą. Ginčui spręsti taikytina Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. nuostata dėl atvejų, kuriais savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria grėžinio naudojimui. Ši nuostata yra imperatyvi. Esant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai, priimant sprendimus reikia atsižvelgti į faktinę situaciją, susijusią su šių tinklų eksploatavimu.

Atsikirdama į pareiškėjos argumentą, kad reikalavimas keisti apsirūpinimo geriamuoju vandeniu būdą sukeltų pareiškėjai papildomas išlaidas, nurodo, kad tai nesudaro pagrindo naikinti Skundžiamą raštą. Teismų praktikoje išaiškinta, jog teismas (komisija) nevertina ginčijamo teisės akto ir veiksmų (neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus.

Skundas tenkintinas

Byloje ginčas kilo dėl Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjai nuosavybės teise (duomenys neskelbtini) pirkimo-pardavimo išsimokėtinai sutarties Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu priklauso žemės sklypas (duomenys neskelbtini), kurio plotas (duomenys neskelbtini) ha, registro įrašo Nr. (duomenys

neskelbtini), Pastatas – Gyvenamasis namas, nebaigtas statyti unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kiemo statiniai (artezinis gręžinys, kanalizacijos šulinys, tvora), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (2003-10-02 VĮ „Registru centro“ Pažymėjimas apie nekilnojamojo daikto ir daiktinių teisių į jį įregistravimo Nekilnojamo turto registre; priedas Nr. 1).

Iš VĮ „Registru centro“ 2021-12-04 ir 2025-03-06 Nekilnojamo turto registro duomenų bazės išrašų matyti, kad pareiškėjai nuosavybės teise priklausantis žemės sklypas, kurio plotas (duomenys neskelbtini) ha, registro įrašo Nr. (duomenys neskelbtini), pastatas – gyvenamasis namas, nebaigtas statyti, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kiemo statiniai (artezinis gręžinys, kanalizacijos šulinys, tvora), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) (priedas Nr. 1) nurodytas adresu (duomenys neskelbtini) (priedai Nr. 3, 4).

2025-03-06 pareiškėja pateikė Paraišką Savivaldybei, kuria prašė leisti naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, adresu (duomenys neskelbtini). Gręžinio paskirtis – individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu. Vidutinis išgaunamo vandens kiekis 0,5 m³ per parą, skaičiuojant metinį vidurkį. Nuotekų tvarkymo būdas nurodytas 2015-11-04 sudaryta nuotekų tvarkymo sutartis su UAB „(duomenys neskelbtini)“ (priedas Nr. 5).

2025-04-02 Skundžiamuoju raštu Savivaldybės meras, vadovaudamasi Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su pakeitimais), 2023-05-08 Kauno rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, 2.2 pp. bei atsižvelgdamas į pateiktą paraišką (Reg. data 2025-03-07, Nr. (duomenys neskelbtini)), nepritarė, kad būtų naudojamas 0,5 m³/per parą gėlo vandens gavybos gręžinys adresu: (duomenys neskelbtini).

Skundžiamame rašte nepritarimas grindžiamas Laikinojo įstatymo 3 str. 1 dalimi, numatančia, jog Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, vadovaujantis GVTNTĮ 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo. Nurodyta, kad šalia Žemės sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai. Paaiškinta, kad pagal Infrastruktūros plėtros specialiajame plane, Žemės sklypo teritorijoje numatytas centralizuotasis geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotasis nuotekų tvarkymas (priedas Nr. 2).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), GVTNTĮ, Laikinasis įstatymas (neteko galios nuo 2025-05-01), Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimas Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su pakeitimais), 2023-05-08 Kauno rajono savivaldybės mero potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“.

Remiantis VAI, atsakovė laikytina viešojo administravimo subjektu, kuriam taikytinos VAI nuostatos. Šios nuostatos užtikrina asmenų teisę į teisėtą, objektyvų ir pagrįstą jų prašymų bei skundų nagrinėjimą. Įstatyme įtvirtinti viešojo administravimo principai, tarp jų – ir išsamumo principas. Jis reiškia, kad institucija privalo pateikti aiškų, išsamų ir motyvuotą atsakymą, nurodydama visas svarbias aplinkybes bei konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama gautą prašymą ar skundą (VAI 1 str. 1 d., 3 str. 5 p.). Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Taisykles, numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį (VAI 11 str. 1 d., Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 p.). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Viešojo administravimo subjekto administraciniam sprendimui keliami reikalavimai įtvirtinti VAI 10 str. 5 d., kuris numato, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio

sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

Laikinojo įstatymo 3 str. buvo sudarytos teisinės prielaidos asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (Įstatymo 1 straipsnis). Asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalis). Tokių atveju yra teikiama paraiška dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį Aprašo nustatyta tvarka. Nagrinėjamos bylos duomenimis, šia teise siekė pasinaudoti pareiškėja, teikdama Paraišką atsakovei.

Laikinajame įstatyme taip pat buvo įtvirtinta, kad asmuo, kuriam nuosavybės ar patikėjimo teise priklauso Žemės gelmių registre neregistruotas gręžinys arba kuris valdo ir (arba) naudoja tokį gręžinį, gavęs savivaldybės vykdomosios institucijos nepritarimą naudoti gręžinį, turi per 4 mėnesius nuo nepritarimo gavimo dienos šį gręžinį likviduoti (3 str. 6 d.).

GVTNTI 3 straipsnio 54 dalyje nustatyta, jog viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas (toliau – viešasis vandens tiekėjas) – valstybės ar savivaldybės valdoma įmonė, vykdanči viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. To paties straipsnio 57 dalyje nustatyta, kad viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

GVTNTI 16 str. 19 d. nustatyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblinė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, žemės sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros <...>.

Kauno rajono savivaldybės taryba 2021 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ patvirtino Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano, patvirtinto Kauno rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 20 d. sprendimu Nr. TS-385 „Dėl Kauno rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano patvirtinimo“, keitimą.

Šio sprendimo viešai skelbiamo 2 priedo „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos“ (duomenys neskelbtini) p. nurodyta (duomenys neskelbtini) Nuotekų siurblinė. „Brėžinys 3“: 1-ame brėžinyje (duomenys neskelbtini) pažymėta kaip viešojo geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija, centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas arba individualus nuotekų tvarkymo teritorija.

Tarybos sprendimo dėl geriamojo vandens infrastruktūros plėtros 5 priede „Vietos, kuriose galima prisijungti prie esamų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų“ (duomenys neskelbtini) gyvenvietė nenurodyta.

Tarybos sprendimo dėl geriamojo vandens infrastruktūros plėtros 7 priede VGGTNT teritorijos, kuriose numatytas individualusis geriamojo vandens išgavimas ir individualusis nuotekų tvarkymas (duomenys neskelbtini) gyvenvietė nenurodyta.

Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ buvo patvirtinta Paraiškos dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį forma (1.2. pp.) bei pavesta Savivaldybės vyriausiajam inžinieriui rengti pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį Kauno rajono savivaldybėje (2.2. pp.). Taip pat nurodyta UAB „Giraitės vandenys“ ir UAB „Kauno vandenys“ teikti papildomą informaciją, reikalingą išvadoms dėl požeminių vandens gavybos gręžinių įrengimo ir nuomonei dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo Kauno rajone parengti (3 p.).

Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, jog pareiškėjos nuosavybės teise valdomame Žemės sklype yra įrengtas Žemės gelmių registre neregistruotas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys. Byloje esantys Nekilnojamojo turto registro išrašai patvirtina, jog minėtas gręžinys įrengtas ir NTR įregistruotas jau 2003 m. Pareiškėjos paaiškinimu, aptartu laikotarpiu, galimybės prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo sistemų minėtoje vietovėje nebuvo galimybės, dėl ko buvo būtina projektuoti ir įsirengti savo lėšomis Gręžinį.

Atsakovė pateikia paaiškinimus, jog Žemės sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, kurioje yra įrengti viešojo geriamojo vandens tiekimo inžineriniai tinklai. Šią aplinkybę patvirtinančių objektyvių duomenų atsakovės į bylą nepateikė, tačiau šios aplinkybės neginčija pareiškėja. Atsakovė nei Skundžiamame rašte, nei nagrinėjant šią administracinę bylą nepateikė objektyvių duomenų, patvirtinančių, kada konkrečiai pareiškėjos Žemės sklypas pateko į centralizuotų vandens tiekimo sistemų teritoriją, taigi atsakovė pareiškėjos nurodytų duomenų, jog įsirengiant Gręžinį, Žemės sklypas nepateko į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, nepaneigė.

Siekdama įteisinti Žemės sklype įrengtą gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, pateikė Paraišką Kauno rajono savivaldybės administracijai, nurodydama naudojamą gręžinio paskirtį – individualiam aprūpinimui geriamuoju vandeniu, bei 0,5 m³ vidutinį išgaunamo vandens kiekį per parą. 2015-11-04 sudaryta nuotekų tvarkymo sutartis su UAB „(duomenys neskelbtini)“.

Skundžiamu raštu Kauno rajono savivaldybės meras, atsižvelgdamas į pareiškėjos pateiktą Paraišką, nepritarė, kad būtų naudojamas 0,5 m³/per parą gėlo vandens gavybos gręžinys adresu: (duomenys neskelbtini). Skundžiamame rašte nepritarimas grindžiamas tuo, kad šalia Žemės sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai; pagal Infrastruktūros plėtros specialiajame plane, Žemės sklypo teritorijoje numatytas centralizuotasis geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotasis nuotekų tvarkymas. Teisiniu pagrindu nurodoma: Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021 m. liepos 1 d. sprendimas Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais), 2023 m. gegužės 8 d. Kauno rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, 2.2 papunktis, Laikinojo įstatymo 3 str. 1 dalis, numatanti, jog Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, vadovaujantis GVTNTI 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąją geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Komisija sprendžia dėl Skundžiamo rašto teisėtumo, visų pirma, atsižvelgdama į tai, ar jis atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis administracinis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar jo priėmimo metu nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės.

Kaip minėta, atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kuris savo veikloje privalo, be kita ko, vadovautis ir bendraisiais viešosios teisės principais. Tai reiškia, jog atsakovė privalo laikytis ir VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų, *inter alia* įstatymo viršenybės bei objektyvumo principų. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Įstatymo 3 straipsnio 8 punkte įtvirtintas objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*toliau – LVAT*) nuosekliai formuoja praktiką, aiškindamas, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą (žr., pvz., LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1395/2008). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, jog viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010).

LVAT praktikoje akcentuota, kad esminė administracinio sprendimo pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A520-2294/2012; 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012; 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A398-442/2015). Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principu, nei su VAĮ nuostatomis (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Kaip minėta, atsakovė Skundžiamą raštą grindė Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“. Pažymėtina, kad nurodytu teisės aktu yra patvirtintos Paraiškos pritari gėlo požeminio vandens gavybos / žvalgybos gręžiniui projektuoti formą ir Paraiškos dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį formą (1 punktą). Taip pat, pavesta Savivaldybės vyriausiajam inžinieriui rengti: išvadas dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo Kauno rajono savivaldybėje; pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį Kauno rajono savivaldybėje (2 punktą).

Skundžiamą raštą, t. y. nepritarimą jog būtų naudojamas 0,5 m³/per parą gėlo vandens gavybos gręžinys J(duomenys neskelbtini), atsakovė grindė vienintele aplinkybe, kad šalia Žemės sklypo yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai ir kad Infrastruktūros plėtros specialiojo plane numatytas centralizuotasis geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotasis nuotekų tvarkymas. Komisijos vertinimu, iš Skundžiamo sprendimo nėra aišku, kokias faktines aplinkybes įvertinusi atsakovė priėjo nurodytos išvados. Nors Skundžiamame rašte nurodo, kad rėmėsi Kauno rajono

savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ 2.2 pp, tačiau nei Skundžiamame rašte, nei nagrinėjant bylą nebuvo pateikti šioje normoje nurodyti duomenys, t. y. vyriausiojo inžinieriaus parengtos išvados dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo Kauno rajono savivaldybėje; šio specialisto pagrįsta nuomonė dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį.

Atsakovė atsiliepime teigia, kad sprendimas dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį priimamas atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą. Skundžiamas raštas akivaizdžiai stokoja tokio pagrindimo, jo priėmimo motyvai nėra aiškūs.

Atsiliepime į pareiškėjos skundą nurodoma, kad buvo vertinama paraiška ir surinkti duomenys, tačiau atsakovė, priimdama akivaizdžiai neigiamas pasekmes pareiškėjai sukeltą administracinį sprendimą, nepateikia pareiškėjos paraiškos ir prie jos pridėdamų dokumentų analizės ir vertinimo. Skundžiamame rašte taip pat nenurodytas konkretus teisinis pagrindas, t. y. teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovautasi priimant skundžiamą Sprendimą. Šios aplinkybės sudaro pagrindą vertinti Sprendimą kaip nemotyvuotą ir nepagrįstą.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, jog Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, kuriuo atsakovė grindžia savo sprendimą, Teisės aktų registre nėra įregistruotas. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 1 dalis numato, jog norminis teisės aktas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre, jeigu pačiame teisės akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje numatytus atvejus (t. y. kai teisės aktų ir jais patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų skelbimo ir įsigaliojimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme).

Pažymėtina, jog VAĮ 2 straipsnio 9 dalis norminį administracinį aktą apibrėžia kaip viešojo administravimo subjekto priimtą daugkartinio taikymo teisės aktą, nustatantį elgesio taisykles, skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, remdamasis teisės doktrina, yra nurodęs, kad norminiai teisės aktai – tai rašytine forma išreikšti teisėkūros subjektų sprendimai (oficialūs rašytiniai dokumentai), kuriuose yra teisės normų. Juose įtvirtinami bendro pobūdžio nurodymai tam tikrų visuomeninių santykių dalyviams, kurie orientuojami į ateitį ir numatyti taikyti daug kartų. Šie aktai adresuoti neapibrėžtam asmenų ratui arba adresuoti ratui asmenų, apibūdintų rūšiniais požymiais. Jie visada abstraktūs ir apjungia tipinėmis, rūšinėmis savybėmis panašius visuomeninius santykius, toliau veikia po realizavimo individualiuose santykiuose. Teisės aktų priskyrimas prie norminių teisės aktų grupės apibūdina jų taikymo apimtį ir privalomumą (norminiai teisės aktai turi visuotinio privalomumo pobūdį) (2013-08-05 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-520-566/2013; 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A403-3/2007, 2012-05-11 nutartis administracinėje byloje Nr. AS492-10/2012, 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-555/2013). Nepaskelbtas norminis administracinis aktas neįgyja visuotinio privalomumo savybės, tačiau norminio administracinio akto viešas paskelbimas laikytinas šio akto galiojimo sąlyga <...>. Tuo atveju, jei tam tikras aktas atitinka norminio administracinio akto požymius, jį priėmusiam subjektui tenka pareiga šį aktą paskelbti įstatymų nustatyta tvarka, priešingu atveju toks aktas būtų laikomas negaliojančiu (LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr. II-1/2007). Šiuo atveju, abejonės, jog Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ yra norminis administracinis aktas, nekyla.

Taigi, Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, kuriuo Savivaldybės meras rėmėsi priimdamas Skundžiamą raštą, šio rašto sudarymo dieną nebuvo aukščiau nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtas Teisės aktų registre, todėl vien dėl šios priežasties Skundžiamo rašto teisinis pagrindimas yra netinkamas.

Pareiškėjos atstovė advokatė posėdžio metu nurodė, kad su Skundžiamu sprendimu nesutinka iš esmės remdamasi GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punktu bei faktine aplinkybe, kad gėlo vandens

gręžinys įrengtas anksčiau negu teritorijoje įrengta viešojo geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra; atsakovė administruodama rajono teritorijų planavimo procesą, nors turėjo objektyvius duomenis apie pareiškėjos naudojamą ir teisiškai įregistruotą Gręžinį, tačiau Specialiame plane jo nepažymėjo, tuo sukurdamą pareiškėjai nepalankią situaciją. Komisija neturi pagrindo nepritarti šiems argumentams.

Viešojo administravimo subjektas, savo administraciniu sprendimu asmeniui sukurdamas neigiamą poveikį turinčias pasekmes (nagrinėjamu atveju, pareiškėjai buvo leista savo lėšomis įsirengti Gręžinį, nes pati savivaldybė neužtikrino geriamo vandens tiekimo į gyvenamosios paskirties valdą; vėliau suderinusi projektus ir planus, turėdama ar privalėdama turėti duomenų apie Gręžinio įregistravimą Nekilnojamojo turto registre – vėliau priima sprendimą nepritarti šio Gręžinio įregistravimui Gręžinių registre, tuo sudarydama situaciją, jog pareiškėja arba privalės Gręžinį panaikinti per 4 mėnesius, arba sudaryti tam tikrą sutartį), turi pareigą itin kruopščiai iširti faktines aplinkybes, taikyti ne pavienes teisės normas, o aktualų teisinį reguliavimą vertinti visumoje, o nustatant normų konkurenciją – taikyti asmeniui palankesnę normą arba aiškiai ir konkrečiai pagrįsti savo sprendimą.

Komisija, vertindama byloje surinktus duomenis, Skundžiamame rašte nurodytą teisinį bei faktinį pagrindą, sprendžia, jog atsakovė nemotyvavo ir nepagrindė, kodėl nagrinėjamu atveju pareiškėjos situacija atitinka ar neatitinka GVTNTĮ 23 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų sąlygų, numatančių asmens teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo. GVTNTĮ 2 str. 22 d. nustatyta, kad *individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu* – tai geriamojo vandens išgavimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais, kai per parą išgaunama mažiau kaip 10 m³ geriamojo vandens arba geriamuoju vandeniu aprūpinama mažiau kaip 50 fizinių asmenų, o išgautas vanduo neparduodamas arba nenaudojamas viešajam geriamojo vandens tiekimui. Nagrinėjamu atveju, pareiškėja Paraiškoje nurodė, kad iš Gręžinio išgaunama 0,5 kub. m vandens per parą; išgaunamas vanduo naudojamas tik šeimos poreikiams, išgautas vanduo – neparduodamas.

Komisijos vertinimu, atsakovė privalėjo atlikti objektyvų faktinių aplinkybių įvertinimą ir Skundžiamą raštą pagrįsti konkrečių faktinių aplinkybių vertinimu bei pagrįsti Sprendimą konkrečiomis teisės normomis, atitinkančiomis ginčo teisinį santykį. Skundžiamo rašto turinys neleidžia nustatyti, kokios Paraiškos nagrinėjimo procedūros buvo atliktos priimant skundžiamą Sprendimą. Akivaizdu, jog priimdama skundžiamą Sprendimą, atsakovė iš esmės nevertino esamos situacijos. Iš bylos medžiagos nėra galimybių nustatyti, jog buvo objektyviai įvertintos reikšmingos faktinės aplinkybės pagal Paraišką, atsižvelgta į kartu su Paraiška pateiktus dokumentus. Todėl Komisija turi pagrindo spręsti, jog atsakovė netyrė ir nenustatė visų faktinių aplinkybių visumos, nesurinko duomenų Skundžiamam raštui objektyviai pagrįsti.

Įvertinusi tai, Komisija konstatuoja, kad Skundžiamas raštas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatų, apibrėžiančių administracinio sprendimo turinį, tai yra, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas pagrįstas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės ir administracinio sprendimo motyvai, o tai reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti motyvuotas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

Apibendrinus nustatytas faktines aplinkybes ir nurodytus teisinius argumentus, konstatuotina, kad Kauno rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 2 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) nurodytas sprendimas nepagrįstas objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis ir teisės normomis, todėl neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam aktui, taip pat šio VAĮ 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų. Minėti Skundžiamo rašto turinio trūkumai laikytini esminiais, nulėmusiais neobjektyvaus ir nepagrįsto Sprendimo priėmimą, todėl Skundžiamas raštas naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas (ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Pripažinus, jog Skundžiamas raštas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 straipsnyje numatytais akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjų pateiktą Paraišką ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą (ABTĮ 94 straipsnis, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsakovė atsilepime į skundą Komisijai nurodė daugiau argumentų dėl Skundžiamo rašto, nei buvo nurodyta jo turinyje, tačiau šie argumentai neturi įtakos nemotyvuoto Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui, todėl jie Komisijos nevertintini (LVAT 2013-06-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013, 2016-12-22 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016). Be to, LVAT yra konstatavęs, jog viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai; administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija), sprenddamas visuomeninius konfliktus, neturi pareigos už viešojo administravimo sistemos subjektą parinkti teisinį kvalifikavimą, bei po to pats tą teisinį kvalifikavimą vertinti (žr., pvz., 2014-03-25 sprendimą, priimtą administracinėje byloje Nr. A-556-34/2014).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo, 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Kauno rajono savivaldybės mero 2025 m. balandžio 2 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) kaip nepagrįstą ir įpareigoti atsakovę Kauno rajono savivaldybę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos A. V. 2025 m. kovo 6 d. pateiktą paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio Komisijos sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Komisijos nariai

Daiva Bereikienė
Beata Labutytė
Darius Saveikis